

Jabok – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická

6. Dávky státní sociální podpory

Sociální politika 2

Iva Poláčková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Inovace VOV
pedagogicko-sociální oblast

Struktura prezentace:

- Životní minimum
- Státní sociální podpora – charakteristika systému, přehled jednotlivých dávek státní sociální podpory a jejich výše

Státní sociální podpora

- Vytvoření systému státní sociální podpory bylo součástí procesu sociální reformy.
- Práva a povinnosti občanů i státu vyplývající z nově vytvářeného systému státní sociální podpory bylo potřeba uzákonit. Za tímto účelem byl přijat **zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.**

Základní pojmy

- Životní minimum
- Společně posuzované osoby
- Nezaopatřené dítě
- Rozhodný příjem
- Rozhodné období

Životní minimum

- S výplatou dávek státní sociální podpory (dále také jen SSP) velmi úzce souvisí pojem „životní minimum“.
- Tento pojem je legislativně zakotven v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.
- **Životní minimum** (dále také jen ŽM) je definováno jako **minimální hranice peněžních prostředků fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.**
- ŽM bylo zavedeno v roce 1991 jako státem uznaná dolní hranice částky, která je potřebná k zajištění výživy a dalších základních osobních potřeb členů rodiny a částky na domácnost.
- ŽM je minimum rovněž podstatné pro určení nároku na tzv. testované dávky státní sociální podpory.
- *Pozn. existenční minimum bude zmíněno v rámci tématu dávek v hmotné nouzi.*

Výše životního minima

Jednotlivec	3 860,- Kč
První osoba v domácnosti	3 550,- Kč
Další osoba v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	3 200,- Kč
Nezaopatřené dítě do 6 let	1 970,- Kč
Nezaopatřené dítě od 6 do 15 let	2 420,- Kč
Nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	2 770,- Kč

Společně posuzované osoby

- nezaopatřené děti,
- nezaopatřené děti a rodiče těchto dětí,
- manželé nebo druh a družka (nejde-li o rodiče posuzované podle předchozího bodu),
- nezaopatřené děti, jejich rodiče, pokud jsou nezaopatřenými dětmi a jsou osamělí, a rodiče těchto rodičů, pokud s oprávněnou osobou spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby,
- jiné osoby užívající společně byt, pokud písemně neprohlásí, že nevedou společnou domácnost.

Nezaopatřené dítě

Za nezaopatřené dítě se považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže:

- a) *se soustavně připravuje na budoucí povolání, nebo*
- b) *se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo*
- c) *z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.*

Rozhodný příjem

- Příjem rozhodný pro přiznání testovaných dávek SSP se stanoví jako měsíční průměr příjmů rodiny připadajících na rozhodné období (=rozhodný příjem). Měsíční průměr příjmů rodiny se stanoví jako součet jednotlivých měsíčních průměrů příjmů oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných.
- Započítávají se příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání nebo z jiné samostatné výdělečné činnosti, dávky z důchodového a nemocenského pojištění, podpora v nezaměstnanosti a obdobný příjem z ciziny atd.
- Rozhodné jsou „**čisté příjmy**“ (*u příspěvku na bydlení a přídavku na dítě období kalendářního čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje; u porodného kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě (děti) narodilo*).

Přehled dávek státní sociální podpory

Testované dávky SSP=
dávky, u kterých se
zjišťuje příjem za
rozhodné období

Porodné

Přídavek na
dítě

Příspěvek na
bydlení

Netestované dávky
SSP= dávky, u kterých
se nezjišťuje příjem za
rozhodné období

Rodičovský příspěvek

Pohřebné

Základní podmínky nároku na dávky státní sociální podpory

- Nárok má občan tehdy, pokud on a společně s ním posuzované osoby mají trvalé bydliště na území ČR.
- U cizince se za trvalý pobyt považuje pobyt po uplynutí 365 ode dne nahlášení k pobytu (neplatí pro období, kdy je tato osoba žadatelem o azyl).

Zánik nároku na dávky

- uplynutím 3 měsíců ode dne, za který dávka náleží (*u dávek opakovaných*),
- uplynutím 1 roku ode dne, za který dávka náleží (*u dávek jednorázových*).

Porodné

- Dávka, kterou se jednorázově přispívá na zvýšené náklady rodiny související s narozením dítěte.
- Nárok vzniká rodině, jejíž příjmy v předcházejícím čtvrtletí nepřekročily **2,7násobek ŽM rodiny**.
- **Výše porodného:**
 - **13 000 Kč** na první živě narozené dítě;
 - **10 000 Kč** na druhé živě narozené dítě.

Přídavek na dítě (PnD)

- Dávka přídavku na dítě je určena rodinám s nízkými příjmy pečujícím o nezaopatřené dítě (děti).
- Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a **koeficientu 2,70**.
- **Výše PnD činí za kalendářní měsíc, jde-li o nezaopatřené dítě do věku:**
 - do 6 let, **500 Kč,**
 - od 6 do 15 let, **610 Kč,**
 - od 15 do 26 let, **700 Kč.**

A dále se navyšuje o 300 Kč v rodinách, kde existuje příjem z výdělečné činnosti, ale je nízký.

Příspěvek na bydlení

- Nárok na příspěvek na bydlení má **vlastník či nájemce bytu** přihlášený **v bytě k trvalému pobytu**, **jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení** a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem.
- Normativní náklady na bydlení v roce 2021:
<https://www.mpsv.cz/-/prispevek-na-bydleni>

Výše příspěvku na bydlení:

- **Výše příspěvku na bydlení činí za kalendářní měsíc rozdíl mezi normativními náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.**
- Pokud jsou náklady na bydlení nižší než normativní náklady na bydlení, náleží příspěvek na bydlení ve výši rozdílu mezi náklady na bydlení a rozhodným příjmem rodiny vynásobeným koeficientem 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientem 0,35.
- Pokud rozhodný příjem rodiny, z něhož se vychází při stanovení výše příspěvku na bydlení, nedosahuje částky životního minima rodiny, započítává se pro stanovení výše příspěvku na bydlení jako rozhodný příjem rodiny částka odpovídající životnímu minimu této rodiny.

Rodičovský příspěvek

- Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte (v případě dvojčat či víceročet se RP zvyšuje o 1,5 násobek – pouze jednou).
- Jestliže lze alespoň jednomu z rodičů v rodině stanovit k datu narození nejmladšího dítěte v rodině **70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce převyšující 7 600 Kč**, může rodič volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku až do této výše.
- Pokud ani jednomu z rodičů **nelze stanovit denní vyměřovací základ**, nebo je-li 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu **nižší než 7 600 Kč**, rodič volí výši rodičovského příspěvku až do částky 7 600 Kč měsíčně, v případě dvou a více současně narozených dětí do částky 11 400 Kč měsíčně.

Rodičovský příspěvek

- Horní hranice měsíčního rodičovského příspěvku je od roku 2018 výše peněžité pomoci v mateřství, na kterou měl rodič nárok. Pokud rodič nárok neměl, je hranice 7600 korun měsíčně.
- Podmínkou nároku na rodičovský příspěvek je, že dítě mladší 2 let navštěvuje jesle, mateřskou školu nebo jiné zařízení pro děti předškolního věku v rozsahu **nepřevyšujícím 92 hodin v kalendářním měsíci**.
- Dítě může navštěvovat léčebně rehabilitační zařízení nebo jesle, mateřskou školu nebo obdobné zařízení pro zdravotně postižené předškolní děti v rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně.
- Výše výdělku při současném pobírání rodičovského příspěvku není omezena (rodič např. může zajistit hlídání jinou zletilou osobou a sám docházet do zaměstnání).

Pohřebné

Nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb

- dítěti, které bylo ke dni smrti nezaopatřeným dítětem, nebo
- osobě, která byla ke dni smrti rodičem nezaopatřeného dítěte, jestliže dítě nebo osoba měly trvalý pobyt na území České republiky.

Výše pohřebného: 5 000 Kč.

Kam se obrátit v případě nepřiznání nebo odejmutí dávky

- Lze podat písemné odvolání ke krajské pobočce úřadu práce prostřednictvím úřadu, který rozhodnutí vydal. V případě neúspěchu lze požádat o přezkumné řízení na MPSV.

Zdroje:

- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.
- <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora>
- <https://www.uradprace.cz/web/cz/statni-socialni-podpora>
- **Obrazové zdroje:**
Obr. 1 - <https://pixabay.com/cs/photos/pen%C3%ADze-dom%C3%A1c%C3%AD-mince-investice-2724245/>

